

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. spalio 13 d.
(OR. en)

13369/22

ENFOPOL 496
IXIM 238
COSI 246
COPEN 350
JAI 1311

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato
data: 2022 m. spalio 13 d.
kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 12154/22

Dalykas: Tarybos išvados dėl Europos kriminalistikos erdvės 2.0 (EFSA 2.0) vizijos
– *Tarybos išvados* (2022 m. spalio 13 d.)

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl Europos kriminalistikos erdvės 2.0 (EFSA 2.0) vizijos, kurias Taryba (teisingumas ir vidaus reikalai) patvirtino 2021 m. spalio 13 d. įvykusiame 3899-ame posėdyje.

**Tarybos išvados dėl Europos kriminalistikos erdvės 2.0
(EFSA 2.0) vizijos**

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

1. ATSIŽVELGDAMA į tai, kad Europos Sąjunga užsibrėžė tikslą puoselėti ir plėtoti Sąjungą kaip laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, kurioje aukšto lygio saugumas turi būti užtikrinamas vykdant bendrą valstybių narių veiklą policijos ir teisminio bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose srityje,
2. ATSIŽVELGDAMA į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo V antraštinę dalį „Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė“, ypač į jos 87 straipsnio 1 dalį ir 87 straipsnio 2 dalies a punktą, kuriuose teigiama, kad Sąjunga nustato policijos bendradarbiavimą, kuriame dalyvauja valstybių narių kompetentingos institucijos, ir patvirtina priemones dėl atitinkamos informacijos rinkimo, kaupimo, apdorojimo, analizavimo ir keitimosi ja,
3. ATSIŽVELGDAMA į tai, koks vertingas yra tarpvalstybinis keitimasis DNR analitėmis, pirštų atspaudų duomenimis ir transporto priemonių registracijos duomenimis pagal 2008 m. birželio 23 d. Priemo sprendimus 2008/615/TVR ir 2008/616/TVR dėl tarpvalstybinio bendradarbiavimo gerinimo, visų pirma kovos su terorizmu ir tarpvalstybiniu nusikalstamumu srityje, atsižvelgiant į ES policijos bendradarbiavimo kodekso reformą, kuria siekiama stiprinti visų valstybių narių bendradarbiavimą teisėsaugos srityje,
4. ATSIŽVELGDAMA į 2009 m. lapkričio 30 d. Tarybos pamatinį sprendimą 2009/905/TVR dėl kriminalistinių laboratorinių tyrimų, susijusių su DNR ir pirštų atspaudais, paslaugų teikėjų akreditacijos, taip pat į ISO/IEC 17025 standartą „Tyrimų, bandymų ir kalibravimo laboratorijų kompetencijai keliama bendrieji reikalavimai“,
5. ATSIŽVELGDAMA į Europos kovos su nusikalstamumo grėsmėmis daugiadalykės platformos (EMPACT) prioritetus ir bendrus horizontaliuosius strateginius tikslus, nurodytus Tarybos išvadose dėl EMPACT¹,

¹ Dok. 6481/21, dok. 9184/21.

6. ATSIŽVELGDAMA į pažangą, padarytą įgyvendinant 2016 m. birželio 13 d. Tarybos išvadas dėl tolesnių veiksmų siekiant sukurti Europos kriminalistikos erdvę ir veiksmų planą², ir pripažindama, kad reikia toliau plėtoti šį darbą siekiant Europos Sąjungos teisėsaugos ir teisminėms institucijoms teikti paramą kriminalistikos srityje, PAŽYMĖDAMA, kad 2020 m. lapkričio mėn. Tarybos išvadose dėl vidaus saugumo ir Europos policijos partnerystės skatinamas tarpvalstybinių duomenų, įskaitant biometrinius duomenis ir naujas technologijas, plėtojimas ir prieinamumas siekiant užtikrinti, kad Europos vidaus saugumo partnerystė būtų veiksminga³,
7. ATSIŽVELGDAMA į Komisijos komunikatą dėl ES saugumo sąjungos strategijos, kuriame nustatyti konkretūs veiksmai siekiant visapusiškai įgyvendinti strateginius prioritetus skaitmeniniame ir fiziniame pasaulyje, įskaitant europiečių apsaugą nuo terorizmo ir organizuoto nusikalstamumo, ir pripažįstama, kad didėja vidaus ir išorės saugumo tarpusavio ryšys⁴,
8. PABRĖŽDAMA, kad siekiant sukurti veiksmingą ir tvirtą Europos saugumo ekosistemą svarbu didinti kriminalistikos patikimumą bei svarumą ir skatinti diegti besiformuojančias technologijas,
9. ATSIŽVELGDAMA į tai, kad Europolas remia Sąjungos teisėsaugos institucijų bendradarbiavimą ir remia valstybes nares, be kita ko, pasitelkdamas savo dokumentų bei skaitmeninės ekspertizės grupes ir savo inovacijų laboratoriją, ir kad atitinkamos ES agentūros remia tolesnį inovatyvių pažangiųjų produktų, skirtų ES piliečių saugumui užtikrinti, plėtojimą, pasitelkdamos ES vidaus saugumo inovacijų centrą,
10. PAŽYMĖDAMA, kad Europos kriminalistikos erdvė paskatintų bendradarbiavimą ir suteiktų pasitikėjimo, nes būtų suderintos valstybių narių kriminalistikos paslaugų teikėjų procedūros ir praktika,
11. PRIPAŽINDAMA, kad Sąjunga yra laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė, kurioje gerbiamos pagrindinės teisės ir valstybių narių skirtingos teisės sistemos bei tradicijos, ir kad valstybių narių praktika neabejotinai nesutaps,

² Dok. 10128/16.

³ Dok. 13083/20.

⁴ Dok. 10010/20.

12. PRIPAŽINDAMA, kad Europos kriminalistikos institutų tinklui (ENFSI) – kaip veiksmingo keitimosi kriminalistikos žiniomis platformai – taip pat kitiems suinteresuotiesiems subjektams ir kriminalistikos paslaugų teikėjams tenka svarbus vaidmuo siekiant parengti minimaliuosius kokybės reikalavimus, taikytinus kriminalistiniams tyrimams, sudaryti palankesnes sąlygas tarptautiniam bendradarbiavimui ir nustatyti svarbius sisteminius teismo ekspertų bendruomenės poreikius,
13. RAGINDAMA valstybes nares, Europos Komisiją, atitinkamas ES agentūras pagal jų įgaliojimus ir kitas atitinkamas institucijas bei organizacijas bendradarbiauti kuriant Europos kriminalistikos erdvę 2.0, kurioje turėtų būti pateikta išsami vizija, kaip patenkinti dabartinius ir ateities poreikius ir padidinti kriminalistikos srities rezultatų poveikį ir patikimumą. Šioje vizijoje turėtų būti išdėstyti konkretūs elementai ir specialūs tolesni veiksmai siekiant remti kriminalistikos paslaugų valstybių narių teisėsaugos institucijoms ir ES agentūroms teikėjus, be kita ko, vykdant mokslinius tyrimus ir diegiant inovacijas,

ATITINKAMAI TARYBA:

MANO, kad būtina tęsti darbą kriminalistikos srityje siekiant priimti specialų veiksmų planą dėl naujos 2030 m. Europos kriminalistikos erdvės, kuris būtų grindžiamas ENFSI parengta vizija ir kuriame būtų numatyti konkretūs veiksmai, apimantys tokias sritis kaip:

- **biometriniai duomenys**, pagal kuriuos galima identifikuoti asmenis ir patvirtinti jų tapatybę remiantis atpažįstamų ir patikrinamų duomenų, kurie yra unikalūs ir būdingi tik tiems asmenims, rinkiniu. Gebėjimas naudoti biometrinius duomenis ir jais keistis turėtų būti gerinamas taikant saugią ir patikimą procedūrą, taip pat šiuo atžvilgiu turėtų būti laikomasi tarptautinių standartų, pavyzdžiui, ISO/IEC 19794 serijos standartų. Be to, į biometrinių duomenų svarbą atliekant palyginamąją analizę turėtų būti atsižvelgiama kaip į vieną iš pagrindinių veiksmų, padedančių įvykdyti teisėsaugos institucijų užduotis;
- **dirbtinis intelektas** – kaip priemonė, kuri galėtų būti taikoma įvairiai kriminalistikos procesų veiklai, siekiant pagerinti jos kokybę, veiksmingumą ir prieinamumą. Dirbtinio intelekto potencialas kriminalistikos srityje turėtų būti nagrinėjamas, plėtojamas ir patvirtintas, kad jis būtų naudingas bylų nagrinėjimui ir ekspertizės duomenų žvalgybai;

- **skaitmenizacija** – kaip plati sritis, kurioje diegiamos naujos technologijos ir automatizuoti procesai, kad būtų remiami ir tobulinami įvairūs kriminalistikos proceso etapai: pradedant nusikaltimo vietos apžiūra ir baigiant procesu teismo salėje;
- **naujos priemonės ir besiformuojančios technologijos**, kad būtų galima prisitaikyti prie naujų mokslo ir technologijų inovacijų ir įvertinti jų galimybes ar apribojimus. Tai apima nanomokslo ir nanotechnologijų plėtojimą, taip pat teismo ekspertų bendruomenės, universitetų ir pramonės šakų atstovų bendradarbiavimo vykdant mokslinių tyrimų ir inovacijų projektus rėmimą;
- **besiformuojančių biologinių ir cheminių įrodymų rūšių „-omikos“** – tai yra naujoviški analizės metodai, pagal kuriuos galima nustatyti dideles molekules (pavyzdžiui, baltymus ar metabolitus), galinčias suteikti informacijos apie žmones, jų veiklą ir jų aplinką;
- **kriminalistinis tyrimas ir aiškinimas**, siekiant padidinti kriminalistikos srities rezultatų poveikį ir įrodyti jų patikimumą. Siekiant dar labiau padidinti kriminalistinės analizės svarumą, turi būti tiriamas pėdsakų perkėlimas bei išsilaikymas ir foninės gausos poveikis. Svarbu plėtoti šių rezultatų nagrinėjimo ir aiškinimo metodiką, kad būtų galima parengti metodus / procedūras arba patvirtinti, kad taikyti metodai / procedūros yra tinkami ir patikimi teismo ekspertizės sąlygomis, siekiant sustiprinti kriminalistikos praktiką;
- agentūrų ir jurisdikciją turinčių subjektų **dalijimasis kriminalistiniais duomenimis**, kad būtų užtikrinta duomenų kokybė ir padedama suderinti duomenų rinkinių formatus, įskaitant dalijimosi duomenimis priemones⁵, siekiant užtikrinti ES didelės apimties informacinių sistemų sąveikumą;
- **plataus pobūdžio požiūris** siekiant, kad kriminalistikos srities rezultatai galėtų būti naudingi tyrimams ir žvalgybos informacija grindžiamoms operacijoms, susijusioms su organizuotu nusikalstamumu ir terorizmu;

⁵ Dok. 11824/2/20 REV 2, dok. 9105/21.

- **kriminalistikos pagrindai**, įskaitant plačią sričių, kurias būtų galima tirti ir plėtoti, kartu laikantis dabartinių metodų, aprėptį. Nors siekiant kaupti patikimus ir svarius mokslinius duomenis, pavyzdžiui, atlikti empirinius tyrimus, nuolat yra diegiami tobulinimai, tai leistų sustiprinti kriminalistikos praktiką;
- **kriminalistikos žmogiškieji veiksniai**, suprantant, kokį poveikį žmonių bendravimas daro sprendimams visais kriminalistikos tyrimo proceso lygmenimis: pradedant nusikaltimo vietos apžiūra ir baigiant procesu teismo salėje;
- PRAŠO atitinkamų suinteresuotųjų subjektų, tokių kaip Europos Komisija, ENFSI, Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūra (Europolas), Europos Sąjungos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra (eu-LISA), Europos Sąjungos teisėsaugos mokymo agentūra (CEPOL), Europos teisėjų mokymo tinklas (ETMT) ir Europos Sąjungos bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūra (Eurojustas), aktyviai dalyvauti šiame darbe siekiant nustatyti veiklą, kuri galėtų būti grindžiama jų indėliu kuriant ankstesnę 2020 m. Europos kriminalistikos erdvę, ir prisidėti prie pirmiau nurodytų tikslų įgyvendinimo savo atitinkamose kompetencijos srityse vykdant būsimą 2030 m. Europos kriminalistikos erdvės veiksmų planą;

PRAŠO Europos Komisijos remti valstybių narių pastangas didinti kriminalistikos patikimumą ir svarumą, visų pirma taikant tinkamas finansavimo priemones.